

CẦN CÓ MỘT KHUNG CHƯƠNG TRÌNH PHÙ HỢP ĐỂ ĐÀO TẠO GIÁO VIÊN TIẾNG ANH TRUNG HỌC CƠ SỞ CÓ TRÌNH ĐỘ CAO ĐẲNG SƯ PHẠM ĐẠT HIỆU QUẢ CAO

NGUYỄN THỊ MINH CẢNH

*Chủ nhiệm Khoa Tiếng Nước Ngoài
Trường Cao đẳng sư phạm Nam Định*

I- Đặt vấn đề

Tiếng Nước Ngoài là một môn học được bắt đầu từ rất lâu trong nền giáo dục Việt Nam. Từ khi hoà bình được lập lại, Đảng và Nhà nước đã rất chú trọng, quan tâm nhiều đến sự phát triển giáo dục - đào tạo của nước nhà về mọi mặt, trong đó có chủ trương, chính sách phát triển giáo dục đào tạo con người Việt Nam toàn diện. Học sinh, sinh viên Việt Nam không những được học tập, nghiên cứu các môn khoa học tự nhiên, khoa học xã hội mà còn được học tập, nghiên cứu môn Tiếng Nước Ngoài ngay từ khi đang còn ngồi trên ghế nhà trường phổ thông. Để thực sự có chuyên ngành về ngoại ngữ, Đảng và Nhà nước đã mở các trường Đại học ngoại ngữ và đến nay, hàng loạt các Khoa Tiếng Nước Ngoài ở các cấp độ Đại học, Cao đẳng sư phạm ra đời để đào tạo đông đảo đội ngũ những người làm công tác giảng dạy Tiếng Nước Ngoài ở các cấp học trong phạm vi toàn quốc.

Những năm thập kỷ từ 60 đến 80, tiếng Nga, tiếng Trung Quốc, tiếng Pháp, tiếng Anh... được giảng dạy nhiều ở bậc học phổ thông cũng như bậc đại học, trung học chuyên nghiệp. Tiếng Nga một thời đã rất phổ biến và là một trong những tiếng nước ngoài được phát triển rực rỡ ở Việt Nam.

Hiện nay, sau khi đã trải qua nhiều giai đoạn phát triển giáo dục ở Việt Nam, ngoại ngữ được giảng dạy nhiều hơn, mở rộng đến cả cấp Tiểu học, THCS...

Tiếng Anh, cũng như tiếng Nga những năm xưa, được phát triển không ngừng từ sau ngày giải phóng miền Nam, thống nhất đất nước Việt Nam. Tiếng Anh đã đến với từng đối tượng, từng học sinh, sinh viên nhất là ở các vùng thành phố, thị trấn... Theo nhịp với tầm tăng dân trí trong cả nước, hội nhập quốc tế, ngành Giáo dục và Đào tạo trong cả nước, ở từng địa phương đã nhanh chóng đáp ứng được nhu cầu học tập tiếng Anh của xã hội.

Bên cạnh những chương trình giảng dạy, học tập tiếng Anh có tính chất định hướng chính quy, các loại hình chương trình giảng dạy tiếng Anh cho các đối tượng khác ngoài chính quy được mở rộng và phát triển mạnh (có thời kỳ đã phát triển ồ ạt) thông qua các trung tâm dạy tiếng Anh và các lớp học tư ngoài xã hội... (ở đây, tôi không muốn đi sâu vào bàn đến chất lượng của việc đào tạo giáo viên tiếng Anh THCS dưới hình thức tại chức ở các địa phương, đã dẫn đến chất lượng giảng dạy và học tập tiếng Anh ở phổ thông hiện nay như chúng ta đã rõ).

Cũng nằm trong hoàn cảnh thực tế xã hội, các trường CĐSP địa phương được lần lượt ra đời từ những năm thập kỷ 80, và đồng thời Khoa Tiếng Nước Ngoài cũng dần được hình thành. Hiện nay, đa số các tỉnh đều có Khoa Tiếng Nước Ngoài có nhiệm vụ đào tạo giáo viên Tiếng Anh THCS và có thể dạy được đầu cấp PTTH có trình độ CĐSP.

Trải qua những năm tháng, các Khoa Tiếng Nước Ngoài đều nỗ lực cố gắng gánh vác nhiệm vụ được giao với khả năng mình hiện có như: Khung chương trình, cơ sở vật chất, đội ngũ cán bộ giảng dạy...

II- Nội dung:

Nói về khung chương trình đào tạo giáo viên Tiếng Anh THCS ở các Khoa Tiếng Nước Ngoài là nói cả về sự tự lực, tự cường để xây dựng mọi điều kiện cho việc giảng dạy và học tập của thầy và sinh viên các Khoa đều dựa theo khung chương trình chung của Trường để thiết kế phần chương trình môn riêng (Tiếng Anh). Thời gian đầu, để chuẩn bị cho mở Khoa Tiếng Nước Ngoài, các trường đã đi giao lưu, học tập kinh nghiệm của các trường bạn, và đã về cả Khoa Anh Đại học sư phạm Ngoại Ngữ để tham khảo, học tập thêm. Chính vì vậy khung chương trình đào tạo giáo

viên Tiếng Anh THCS chưa có sự thống nhất chung. Hiện nay, tình trạng mạnh trường nào trường đó làm. Mặc dù đã có cuộc hội thảo sơ bộ đóng góp ý kiến trong Hội nghị tập huấn thực hiện khung chương trình của Bộ năm 1999. Thực chất hội nghị này chưa thành công, bởi lẽ Bộ chưa có một khung chương trình sát thực với điều kiện cụ thể ở các Trường CĐSP nói chung trong cả nước và số đơn vị học trình đã đời ra so với chương trình chung cho các Trường CĐSP, nên hội nghị mới chỉ dừng ở phần tập hợp đóng góp ý kiến của các Trường CĐSP mà chưa đi đến thống nhất được một chương trình chung.

Đến nay, các trường CĐSP đang mong chờ một khung chương trình đào tạo giáo viên Tiếng Anh THCS được thống nhất chung cho các Khoa Tiếng Nước Ngoài trên khắp cả nước.

Theo khung chương trình dự thảo của Bộ (phần phụ lục kế hoạch giảng dạy các môn học (học phần) tiếng Anh) được gửi tới các Trường CĐSP tháng 9/1999, chúng tôi có những ý kiến như sau:

1- Đánh giá chung về khung chương trình dự thảo:

- Chương trình đã giành nhiều thời gian cho khối kiến thức chuyên môn và tập trung rèn luyện đồng thời cả 4 kỹ năng cơ bản của ngôn ngữ nhiều hơn.

- Chương trình còn thể hiện việc trang bị cho sinh viên nhiều ngữ liệu bao hàm ở các mặt hoạt động, các lĩnh vực khác nhau. Điều này có tác dụng lớn giúp cho sinh viên mở mang thêm khối lượng từ vựng, cấu trúc và mở mang tầm nhìn bao quát lớn cho sinh viên.

2- Những ưu điểm cụ thể của khung chương trình dự thảo:

2.1- Về các môn kỹ năng: Ngoài việc thực hiện các kỹ năng cơ bản của ngôn ngữ trong học phần Tiếng Anh Tổng hợp 1, 2, 3 và 4 còn thể hiện rõ 4 môn kỹ năng tách biệt để chuyên sâu. Đó là các môn (học phần) như: Diễn đạt nói, Diễn đạt viết, Nghe hiểu và Đọc hiểu với 2 đơn vị học trình cho mỗi môn chuyên biệt ở cả 4 học kỳ từ 1 đến kỳ 4.

2.2- Về các học phần thuộc lý thuyết tiếng như: Ngữ âm, ngữ pháp và từ vựng được thể hiện trong chương trình tạo cho chương trình có nội dung lý thuyết tiếng hoàn chỉnh. Qua học tập các học phần này, sinh viên sẽ có lý thuyết cơ bản để phục vụ cho việc dạy học sau này. Vì mục đích của các Trường sư phạm Ngoại ngữ, các Khoa Ngoại Ngữ là đào tạo giáo viên giảng dạy Tiếng Anh cho phổ thông nên ngoài việc rèn luyện các kỹ năng ngôn ngữ thành thạo, còn cần phải có kiến thức về lý thuyết tiếng để tạo năng lực ngoại ngữ cho giáo sinh.

2.3- Việc xây dựng và sắp xếp nội dung chương trình học:

Các môn học như Văn hoá - Văn minh, Văn học và Dịch được sắp xếp ở học kỳ 6 là hợp lý. Vì sau 5 kỳ học, sinh viên đã được trang bị một khối lượng kiến thức ngôn ngữ tương đối và các kỹ năng ngôn ngữ tương đối thành thục thì việc học tập các môn này không khó khăn lắm và giảng viên cũng đỡ khó khăn hơn trong việc giảng dạy các môn này.

3- Những vấn đề cần xem xét đối với khung chương trình dự thảo:

3.1- Theo hướng dẫn thực hiện chương trình thấy còn quá tham về nội dung. Ví dụ: - Nội dung hướng dẫn môn Diễn đạt nói có quá nhiều chủ đề, có những chủ đề còn xa lạ và khó đối với sinh viên được đào tạo ở cấp CĐSP.

- Học phần Văn hoá - Văn minh được bố trí số giờ là 4 đơn vị học trình thì hơi nhiều.

- Học phần Dịch I và II để 6 đơn vị học trình thì quá nhiều.

3.2- Sự phân bố, sắp xếp các môn học (học phần):

3.2.1- Các học phần Tiếng Anh tổng hợp để 4 học kỳ đầu với 12 đơn vị học trình thì không nên.

3.2.2- Các học phần Phương pháp giảng dạy Tiếng Anh chia làm 2 học phần và bố trí ở cả học kỳ 5 thì rất nặng, khó khăn cho sinh viên khi phải học những môn này bằng Tiếng Anh và không giúp gì cho việc kiến tập sư phạm ở năm thứ 2.

Tóm lại, đối với cấp cao đẳng sư phạm, sự sắp xếp các học phần ở kỳ 5 là rất nặng, gây khó khăn cho sinh viên trong việc nắm bắt và thực hành kiến thức một cách sâu sắc, sẽ dẫn đến hậu quả là cái gì cũng lơ mơ, không đến nơi đến chốn, ảnh hưởng đến chất lượng đào tạo đội ngũ giáo viên Tiếng Anh THCS có trình độ CĐSP. Bởi vì, sau này tốt nghiệp ra trường họ sẽ là những giáo viên giảng dạy Tiếng Anh, thực hành các kỹ thuật là chính chứ không phải là đội ngũ được đào tạo để mang tính nghiên cứu.

III- Các kiến nghị về khung chương trình đào tạo giáo viên Tiếng Anh trung học cơ sở có trình độ cao đẳng sư phạm chính quy.

Do có những vấn đề cần phải xem xét đã nêu ở trên, chúng tôi có những kiến nghị sau đây:

1- Về nội dung của khung chương trình:

- Nền giảm số đơn vị học trình các học phần Văn hoá - Văn minh 2 đơn vị học trình cho cả học phần 1 và 2, còn lại là 2 đơn vị học trình.
- Giảm các học phần Dịch đi 2 đơn vị học trình cho Dịch I và II còn lại tổng là 4.
- Giảm học phần kiểm tra đánh giá (2 đơn vị học trình) mà lồng phần này vào phương pháp giảng dạy chung chiếm 1 chương (bài).
- Giảm số đơn vị học trình của Tiếng Anh tổng hợp ở các kỳ từ 2 → 4 để tăng 1 học phần trong kỳ V.
- Tăng 1 đơn vị học trình cho học phần Ngữ pháp

2- Bố trí sắp xếp các học phần và theo bảng sau:

Phân phối các học phần tiếng Anh

Khoa Tiếng Nước Ngoài

Học kỳ - ĐVHT	K _I	K _{II}	K _{III}	K _{IV}	K _V	K _{VI}	Ghi chú
Môn học							
1- Tiếng Anh tổng hợp	12	9	9	9	9		
2- Nghe hiểu	2	2	2	2			
3- Đọc hiểu	2	2	2	2			
4- Diễn đạt nói	2	2	2	2			
5- Diễn đạt viết	2	2	2	2			
6- Nhập môn PPGD T. Anh			2				
7- Kỹ thuật GD tiếng Anh				3			
8- Kỹ thuật GD tiếng Anh					4		
9- Ngữ pháp					5		
10- Ngữ âm - âm vị					2		
11- Từ vựng - Ngữ nghĩa					2		
12- Văn học						2	
13- Văn hoá - Văn minh						2	
14- Dịch Anh - Việt						2	
15- Dịch Việt - Anh						2	
31 HP = 1590 tiết	20= 300T	17=255T	19=285T	20=300T	22=330T	8=120T	=106 ĐVHT = 1590T
* Các bài thi được tính bằng các ĐVHT	1- Nghe: 5 2- Nói: 5 3- Đọc: 5 4- Viết: 5	1- Nghe: 4 2- Nói: 5 3- Đọc: 4 4- Viết: 4	1- Nghe: 4 2- Nói: 5 3- Đọc: 4 4- Viết: 4 5- PPGD: 2	1- Nghe: 4 2- Nói: 5 3- Đọc: 4 4- Viết: 4 5- PPGD: 3	1- Nói: 5 2- Viết: 4 3- PPGD: 4 4- N. pháp: 5 5- Từ vựng: 2 6- Ngữ âm: 2	1- Văn học: 2 2- VH-VM: 2 3- Dịch AV: 2 4- Dịch VA: 2	

* **Ghi chú:** Kỳ II thêm 2 chuyên đề: - Vẽ phác hoạ
- Làm và sử dụng các đồ dùng, trang thiết bị dạy học.

Trên đây là những ý kiến tham luận về khung chương trình đào tạo giáo viên Tiếng Anh THCS có trình độ CĐSP của Khoa Tiếng Nước Ngoài Trường CĐSP Nam Định sau những năm đã thực tế giảng dạy, những mong đóng góp tiếng nói của cơ sở đào tạo giáo viên Tiếng Anh CĐSP địa phương với Trường ĐH Ngoại Ngữ - Đại học Quốc gia nơi đã được Bộ Giáo dục và Đào tạo uỷ thác thiết kế khung chương trình đào tạo giáo viên Tiếng Anh cấp CĐSP, với Bộ Giáo dục và Đào tạo để sớm có được một khung chương trình đào tạo hợp lý, phù hợp với công tác đào tạo hiện nay trong các trường CĐSP trên phạm vi cả nước nhằm nâng cao chất lượng đào tạo đội ngũ giáo viên Tiếng Anh THCS trình độ CĐSP chính quy đáp ứng yêu cầu của đổi mới giáo dục trong công cuộc xây dựng đất nước Việt Nam ngày càng giàu đẹp hơn.

Xin cảm ơn các đồng chí và các bạn !